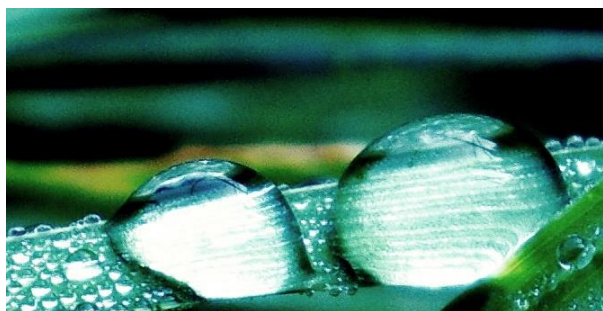

PRACOWNIA | | ROSA

Rzemiosło | Oraz | Sztuka | Aktorska

Poszukiwanie teatralne

WSŁUCHANIE W PULS

Rezydencja w Instytucie Grotowskiego

Drugi etap

26 stycznia – 26 lutego 2016

Kierownictwo prof. Grzegorz Ziółkowski

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i PRACOWNIA | | ROSA

Konsultant prof. Paul Allain

School of Arts, University of Kent, Canterbury, UK

INSTYTUT
THE GROTOWSKI
INSTITUTE IM. JERZEGO
GROTOWSKIEGO
WROCŁAW

WSŁUCHANIE W PULS

Po zmierzchu wielkich narracji, pozostały nam, w niszach, już tylko te małe. Wszędzie rozpanoszyło się przecież widowisko, z przynależnym mu żywiołem dramatyczności. Dramat to tyle co gra, gra-strzelanka, gra w zabijanego. Kto z kim? Kto przeciw komu? Kto komu... Kto pod kim...

Potrzebujemy opowieści, które w naturalnym rytmie przyptywów i odpływów wsączą w nas scenariusze zachowań, wzorce relacji. Dramaty-gry też to robią, ale inaczej – poprzez konflikty, poprzez wybuchy zerwań i pojednań. Storytelling, gawęda, bajarstwo to głos babci czy dziadka, który na żywo, wprost do ucha wnuczki czy wnuka szepce słowa mające moc uodparniającą, homeopatyczną. Głos ten przycicha, a my – ogłuszeni przez medialny jazgot, często sami go wzmagając – coraz gorzej słyszymy.

Potrzebujemy historii – jak mówi Peter Brook – nie historyjek. Mogą być prawdziwe, jak w książce Tahara Ben Jellouna „To oślepiające, nieobecne światło”, mogą być fikcyjne, jak w dramacie Wajdi Mouwada „Pogorzelisko”. Historia więźnia TAZMAMARTU, który przetrwał m.in. dlatego, że w celi nawiedzał go anioł, a może tylko wróbel, czy historia matki z „Pogorzeliska”, która została zgwałcona przez własnego syna i dała życie – w bólu i przerażeniu – dwójce bliźniaków, a potem w testamencie zapisała im walkę o dorosłość – to opowieści, które niosą w sobie ziarno tragedii. Tragedii odpowiedzialności, tragedii bycia w odpowiedzi. Tragedii do rozegrania w teatrze – tej maszynie antropologicznej, która uczy, jak widzieć i słyszeć, jak rozmawiać i rozumieć.

Hybrydyczne i wielowątkowe przedsięwzięcie PRACOWNIA | ROSA „WSŁUCHANIE W PULS” konfrontuje się z tymi problemami poprzez praktykę i myśl – poprzez przedstawienia, seminaria praktyczne, spisane rozważania i żywe dialogi. W nadziei, że młodsze pokolenie utalentowanych i oddanych artystów wyraźniej dostrzeże obowiązki, jakie przed nim stoją, że powinności te staną się dla nich bardziej namacalne.

Grzegorz Ziółkowski

grzeg@amu.edu.pl

GRZEGORZ ZIÓLKOWSKI – nauczyciel, reżyser, wydawca, tłumacz, autor książek o Peterze Brooku (2000) i Jerzym Grotowskim (2007). Pracuje jako prof. UAM dr hab. w Katedrze Dramatu, Teatru i Widowisk. Kieruje PRACOWNIĄ | ROSA oraz Acting Techniques Intensive Seminar ATIS. W ramach grantu NCN pisze książkę o samospaleniach w kulturze współczesnej.
<http://grzeg.home.amu.edu.pl>

Fot. Maciej Zakrzewski

PROGRAM

Sala Teatru Laboratorium, Rynek Ratusz 27, Wrocław

- 29, 30 stycznia (piątek, sobota), 1 lutego (poniedziałek), 19:00

„TAZM Milczenie światła”

Prezentacja przedstawienia PRACOWNI | | ROSA

- 8, 9 lutego (poniedziałek, wtorek), 19:00

„SERCE Cisza wieloboku”

Wrocławska premiera przedstawienia PRACOWNI | | ROSA

- 13 lutego (sobota), 20:00; 14 lutego (niedziela), 18:30

„TAZM Milczenie światła”

Prezentacje przedstawienia PRACOWNI | | ROSA

- 16 lutego (wtorek), 18:00

„Dwugłos O CISZY”

Spotkanie poświęcone książkom Grzegorza Ziółkowskiego „Dwugłos O CISZY” (w języku polskim) i „Teksty OD SERCA” (w języku angielskim i w języku polskim), prowadzenie Dobrochna Ratajczakowa

- 16, 17 lutego (wtorek, środa)

„Dwugłos O CISZY”

Prezentacje teatralnego dwugłosu PRACOWNI | | ROSA

16 lutego, 20:00 – „TAZM Milczenie światła”

17 lutego, 19:00 – „SERCE Cisza wieloboku”

- 18 lutego (czwartek)

„SERCE Cisza wieloboku”, 18:00

Prezentacja przedstawienia PRACOWNI | | ROSA

AKTOR: ARTYSTA – RZEMIEŚLNIK, 20:30

Rozmowa Paula Allaina i Grzegorza Ziółkowskiego na temat rzemiosła oraz sztuki aktorskiej

- 22 lutego (poniedziałek), 17:00–21:00

W GŁĄB PROCESU AKTORSKIEGO

Warsztaty prowadzone przez Claudia Santanę Bórqueza (Chile)

- 23 lutego (wtorek)

ATIS NICHE SHARING, 18:00

Prezentacje miniatur wypracowanych w ramach ATIS NICHE

- Csongor Köllő (Rumunia) „Emergency Exit” (Wyjście awaryjne)
- Andrea Madrid Mora (Katalonia) „Veronica’s Double” (Sobowtór Weroniki)
- Mohammad Reza Aliakbari (Iran) „Abel and Cain” (Abel i Kain)

Persona: przejrzystość ścieżki aktora. Wykład praktyczny Claudia Santany Bórqueza (Chile), 20:00

- 24 lutego (środa)

ATIS NICHE SHARING, 18:00

Prezentacje miniatur wypracowanych w ramach ATIS NICHE

- Andrea Madrid Mora (Katalonia) „Veronica’s Double” (Sobowtór Weroniki)
- Mohammad Reza Aliakbari (Iran) „Abel and Cain” (Abel i Kain)
- Csongor Köllő (Rumunia) „Emergency Exit” (Wyjście awaryjne)

PRACOWNIA | | ROSA

Ruch | Oddech | Słowo | Aktor

Kierownictwo: Grzegorz Ziółkowski

Pracę współtworzą: Maria Bohdziewicz i Maciej Zakrzewski

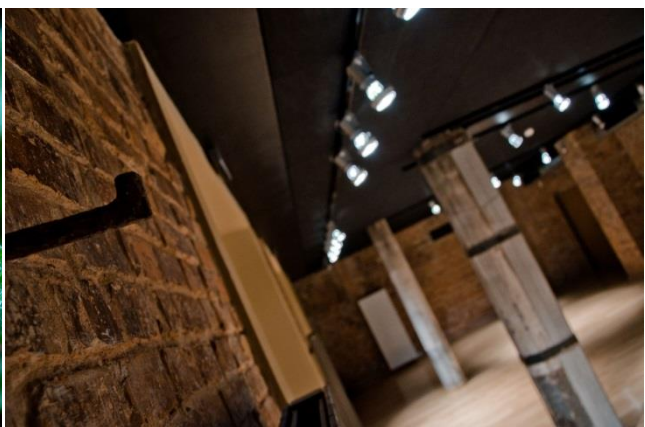
PRACOWNIA | | ROSA to przestrzeń między ludźmi, służąca długofalowej pracy nad sobą oraz badaniu relacji między wyszkoleniem aktorskim a twórczością teatralną.

Praca skupia się na uważności i harmonizowaniu oddechu, ciała i głosu. Jej sercem jest jakość lekkości, poszukiwana w przepływie działań i dialogowaniu – z samym sobą, otoczeniem, partnerem, grupą. Staramy się ją uobecnić w treningu i w improwizacjach, pojmowanych jako przestrzeń gry, rozgrywki. Improwizacje pomagają zbudować pomost pomiędzy treningiem i dziedziną wyobraźni, kompozycji i kreacji. W tej domenie zjawiają się przedstawienia, powoływane do życia wspólnym wysiłkiem.

Azyłem PRACOWNI jest Sala Teatralna im. Wojciecha Bogusławskiego w Collegium Maius Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

PRACOWNIA | | ROSA pragnie podziękować profesorom: Dobrochnie Ratajczakowej, Elżbiecie Kalembie-Kasprzak i Bogumile Kaniewskiej za ich nieocenione wsparcie.

<http://grzeg-rosa.home.amu.edu.pl/> | | <https://www.facebook.com/pracowniarosa>

Fot. Grzegorz Ziółkowski, Maciej Zakrzewski

ACTING TECHNIQUES INTENSIVE SEMINAR ATIS

Od września 2012 r. PRACOWNIA | ROSA realizuje na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu intensywne praktyczne seminarium aktorskie ATIS.

Prace seminarium, zakorzenione w podejściu antropologicznym, skierowane są do międzynarodowego grona studentów, artystów i badaczy, którzy chcieliby w praktyczny sposób pogłębić swoje rozumienie ludzkiej kreatywności i ekspresji.

W ramach ATIS prowadzone są poszukiwania i nauczanie w zakresie podstawowych i zaawansowanych technik aktorskich, obejmujących:

- bycie otwartym na dialog i dzielenie się z innymi
- integrowanie działania, ciszy, dźwięku, mowy i śpiewu
- precyzyjne reagowanie poprzez działanie na impulsy płynące od partnerów, z literatury i innych tekstów, z ikonografii, muzyki, z przestrzeni i natury oraz z wewnętrznej sfery skojarzeń, wyobraźni i pamięci.

W latach 2012–15 odbyło się dziewięć seminariów w Poznaniu i Brzezince, w których wzięło udział czterdzieści osób (kilka z nich kilkakrotnie) z następujących krajów: Anglia, Armenia, Cypr, Francja, Hiszpania, Katalonia, Indie, Iran, Irlandia, Grecja, Polska, Portugalia, Rumunia, Stany Zjednoczone, Szkocja, Turcja, Włochy i Węgry.

<http://grzeg-atis.home.amu.edu.pl/> | Facebook/ATIS Acting Techniques Intensive Seminar AMU

Tolgay Pekin (Turcja) i Simona Pop (Rumunia), ATIS STARS, Brzezinka, 18 sierpnia 2015, fot. Maciej Zakrzewski

MARIA BOHDZIEWICZ – aktorka i pedagogka w PRACOWNI||ROSA, absolwentka wiedzy o teatrze UAM. Prowadziła przedsięwzięcia edukacyjne i artystyczne w społecznościach lokalnych i z osobami niepełnosprawnymi. Pisze wiersze i rapuje.

<https://www.facebook.com/MariaHZdaniaDoCzytania?fref=ts>

Maria Bohdziewicz i Maciej Zakrzewski na próbie spektaklu „SERCE Cisza wieloboku” (Sala Teatru Laboratorium, Wrocław, 10 września 2015), fot. Marcin Oliva Soto

MACIEJ ZAKRZEWSKI – aktor, muzyk i pedagog w PRACOWNI||ROSA, doktorant w Katedrze Dramatu, Teatru i Widowisk UAM, nauczyciel technik aktorskich w Akademii Sztuk Scenicznych w Poznaniu. Absolwent etnologii i antropologii kulturowej UAM, fotograf, przede wszystkim teatralny.

<https://www.facebook.com/fototeatr.zakrzewski>

Maria Kapała podczas prób „SERCA” (luty 2015; fot. Jakub Wittchen); Marta Pautrzak i Paulina Krzeczowska w trakcie seminarium ATIS SPARK (wrzesień 2015; fot. Maciej Zakrzewski)

MARIA KAPAŁA – studentka filologii klasycznej Uniwersytetu Wrocławskiego. Uczestniczyła w Akademii Praktyk Teatralnych w Gardzienicach oraz w projekcie „Regula contra Regulam”. Wzięła udział w ATIS SITE OF THE FIRE (sierpień 2014). Współpracuje aktorsko z PRACOWNIĄ||ROSA od stycznia 2015 r.

MARTA PAUTRZAK – studentka wiedzy o teatrze UAM, brała udział w zajęciach „Etiudy teatralne”, prowadzonych przez Grzegorza Ziółkowskiego, a także w seminarium ATIS PANDORA’S BOX (luty 2014) i ATIS ISKRA (grudzień 2014). Współpracuje z poznańskimi aktorami: Barbarą Prądyńską i Januszem Stolarskim. Od lutego 2015 r. stażystka w PRACOWNI||ROSA.

PAULINA KRZECZKOWSKA – studentka filologii romańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego. Uczestniczyła w warsztatach Reny Mireckiej oraz w ATIS 2015 STARS i SPARK. Odbýwała staż w PRACOWNI||ROSA podczas ATIS 2015 NICHE.

PRACOWNIA | ROSA

TAZM Milczenie światła

29, 30 stycznia (piątek, sobota), 1 lutego (poniedziałek), 19:00

13 lutego (sobota), 20:00

14 lutego (niedziela), 18:30

Wrocław, Sala Teatru Laboratorium

Dla Dobrochny Ratajczakowej

Przedstawienie ukazuje próby odnalezienia wewnętrznego pionu w sytuacji krańcowej, nieludzkiej, a może – niestety – arcyłudzkiej opresji. Niesie z sobą pytanie o to, co sprawia, że człowiek może przetrwać, co stanowi dlań źródło siły w ekstremalnych warunkach, wyniszczających jego ciało i serce-umysł.

Spektakl oparty został na książce Tahara Ben Jellouna „To oślepiające, nieobecne światło”, będącej literackim przetworzeniem relacji osoby osadzonej w ciemności na osiemnaście lat w TAZMAMARCIE, ciężkim więzieniu w Maroku. „TAZM” i spektakl „SERCE” składają się na „Dwugłos O CISZY”.

„TAZM” (próba, Sala Teatralna, Collegium Maius UAM, 26 kwietnia 2014), fot. Jakub Wittchen

„Myślę o studni bez dna, o tunelu, który drążyłem palcami, zębami, z niezmordowaną nadzieją, że dostrzegę – choćby tylko na minutę, nieskończenie długą minutę – promień światła, iskrę, która odciśnie mi się na dnie oka i której moje ciało będzie strzegło niczym tajemnicy. Zamieszkałaby we mnie i żywiła wieczność nocy, tutaj, na dnie grobu, pod wilgotną ziemią o zapachu człowieka odartego z człowieczeństwa, któremu ciosami łopaty rozszarpano skórę, odbierając wzrok, głos i rozum. Ale po cóż nam rozum tu, gdzie nas pogrzebano”.

Tahar Ben Jelloun „To oślepiające, nieobecne światło”, przeł. Małgorzata Szczurek

Reżyseria, dramaturgia muzyczna, scenografia, światła: Grzegorz Ziółkowski

Tekst: Grzegorz Ziółkowski na podstawie książki Tahara Ben Jellouna „To oślepiające, nieobecne światło”, przeł. Małgorzata Szczurek; fragmenty „Obcego” Alberta Camusa w przekładzie Marii Zenowicz-Brandys. Tekst wypracowany został w dużym stopniu na próbach PRACOWNI | ROSA.

Występują: Maria Bohdziewicz (Tebebt) i Maciej Zakrzewski (Salim)

Fragmenty muzyczne: „The Remote Viewer” Coil, „Quasi una fantasia” Henryka Góreckiego w wykonaniu Kronos Quartet

Przedstawienie zaprezentowane zostało po raz pierwszy w Sali Teatralnej im. Wojciecha Bogusławskiego w Collegium Maius UAM w Poznaniu w grudniu 2012 r. Od tej pory odbyło się ponad pięćdziesiąt bezpłatnych pokazów w Sali Teatralnej.

W 2014 r. „TAZM” grany był w Teheranie (Iran) oraz na University of Kent w Canterbury (Anglia), na zaproszenie prof. Paula Allaina, a w styczniu 2015 r. w Instytucie im. Jerzego Grotowskiego we Wrocławiu.

Wideo [2014]: <http://www.youtube.com/watch?v=OQZly7Mixzw>

Wideo [2012]: <http://www.youtube.com/watch?v=BUuc9KaloAs>

PRACOWNIA | ROSA

SERCE Cisza wieloboku

8 lutego (poniedziałek), 19:00 (premiera wrocławska)

9 lutego (wtorek), 19:00

18 lutego (czwartek), 18:00

Sala Teatru Laboratorium

Dla F. – Maria Bohdziewicz
Mamie – Grzegorz Ziółkowski

Przedstawienie „SERCE Cisza wieloboku” poświęcone zostało problemowi rozpoznania swej tożsamości i własnych powinności w sytuacji, gdy podważone zostaje człowieczeństwo. Jest gestem współczucia wobec zwierząt i ludzi skrzywdzonych przez wojnę, fanatyzm i ideologię, jak miało to miejsce w przypadku Meriam Ibrahim, skazanej na publiczną chłostę i śmierć przez powieszenie za sprzeniewierzenie się dominującej religii.

„SERCE” (próba, Sala Teatralna, Collegium Maius UAM, 20 lutego 2015), fot. Jakub Wittchen

Na spektakl na motywach dramatu Wajdi Mouwada „Pogorzelisko” składają się dwie części: „Zgliszcza – Suita. Myśląc o zwierzętach ze zbombardowanego zoo” i „Al-Atlal – Ruiny. Pamiętając o historii Meriam Ibrahim...”. Pierwsza z nich, preludium, dedykowana jest wszystkim zwierzętom, które padły ofiarą ludzkiej głupoty i próżności, i stanowi pomost między spektaklem „TAZM Milczenie światła” a drugą „komorą” „SERCA” – „Al-Atlal – Ruiny”. „TAZM” i „SERCE” składają się na „Dwugłos O CISZY”.

Reżyseria, dramaturgia muzyczna, scenografia, światła: Grzegorz Ziółkowski

Tekst: Grzegorz Ziółkowski, na motywach dramatu „Pogorzelsko” Wajdi Mouawada (przeł. Tomasz Swoboda; z uwzględnieniem angielskiego przekładu Lindy Gaboriau), z fragmentem wiersza „Al-Atlal” („Ruiny”) i cytatem z „Pod wulkanem” Malcolma Lowry’ego (przeł. Krystyna Tarnowska), a także fragmentami tekstów piosenek „The Logical Song” zespołu Supertramp (autorzy tekstu: Richard Davies, Roger Hodgson) i „Silence is Sexy” Einstürzende Neubauten. Tekst wypracowany został w dużym stopniu na próbach PRACOWNI | ROSA.

Występują:

- Maria Bohdziewicz – Meriam, Akuszerka, Przewodniczka, Dozorczytni, Kobieta
- Maria Kapała (współpraca aktorska) – Bliźniaczka, Matka, Babka
- Maciej Zakrzewski – Bliźniak, Ukochany-Ojciec, Nihad
- Grzegorz Ziółkowski – Notariusz

Pomoc techniczna: Marta Pautrzak

W spektaklu śpiewana jest kołysanka grecka „Jesteś kwiatem pośród kwiatów”, której obecność zawdzięczamy Aphrodite Evangelatou. Dziękujemy!

Fragmenty muzyczne:

- „Zgliszcz – Suita”: Valgeir Sigurðsson – płyta „Architecture of Loss”: „Guard Down”, „The Crumbling”, „Between Monuments”, „World Without Ground”, „Guardian at the Door”, „Big Reveal”
- „Al-Atlal – Ruiny”: Hildur Guðnadóttir – płyta „Without Sinking”: „Elevation”, „Unveiled”; Supertramp „The Logical Song” (remix); Hanna Kulenty „A Cradle Song”; Einstürzende Neubauten „Silence Is Sexy”

Podziękowania niech zechcą przyjąć uczestnicy seminarium ATIS 2014 SITE OF THE FIRE: Julia Lewandowska, Meysam Ghaseminejad, Paulina Wilczyńska i Yildiz Gülmez.

Zarys spektaklu „SERCE Ciska wieloboku” zaprezentowany został po raz pierwszy w Sali Teatralnej im. Wojciecha Bogusławskiego w Collegium Maius UAM w Poznaniu 20 lutego i ponownie – 24 maja 2015 r., z okazji Dnia Matki. Przedstawienie dopracowane zostało w ramach przedsięwzięcia PRACOWNI | ROSA „Wsłuchanie w PULS” (2015–16), wspieranego przez Instytut im. Jerzego Grotowskiego we Wrocławiu.

DWUGŁOS O CISZY

Spotkanie poświęcone książkom Grzegorza Ziółkowskiego „Dwugłos O CISZY” (w języku polskim) i „Teksty OD SERCA” (w języku angielskim i w języku polskim), prowadzenie Dobrochna Ratajczakowa

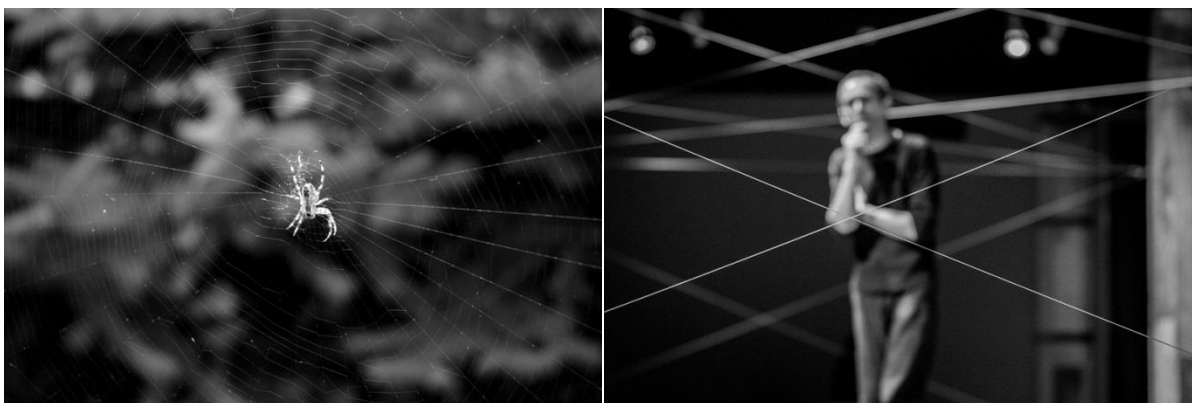
16 lutego (wtorek), 18:00

Sala Teatru Laboratorium

Książka „Dwugłos O CISZY” zawiera zapis słów wypowiedzianych w dwóch spektaklach PRACOWNI || ROSA: „TAZM Milczenie światła” (2012) i „SERCE Ciska wieloboku” (2015), składających się na teatralny „Dwugłos O CISZY”. Pomiędzy nimi znalazło się miejsce na garść refleksji nie-tylko-o-teatrze, zawartych w „Tekstach OD SERCA” (wydawanych również jako osobne tomiki w językach angielskim i polskim), które stanowią intelektualne tło uprawianej w PRACOWNI pracy, a jednocześnie swoiste jej przedłużenie. Kolejna sekcja obejmuje fragmenty zaczerpnięte z książek ludzi mądrych, które tworzą myślowe zaplecze tych przedstawień. Dalej znajduje się rozdział poświęcony aktorstwu, przed wszystkim w aspekcie szkolenia, treningu. Wydawnictwo kończy rozdział o PRACOWNI i jej działaniach, a także o tym, jakie doświadczenia poprzedziły jej założenie. Książka ta jest więc także skrótową relacją z przebytej drogi.

Tak, jest hybrydyczna. Dominuje w niej podwójność, objawiająca się na wielu poziomach. Nie chodzi tu jednak o binarność, grę kontrastów czy dwubiegunowość, ale o podkreślenie, że w poszukiwaniach i praktykach PRACOWNI, myślenie i robienie zbliżają się do siebie i przegładają w sobie jak dwie krople rosy na źdźbło trawy. I jak rosa, jak teatr – są nietrwałe... Szczególnie gdy opierają się instytucjonalizacji i chcą pozostawać w domenie serca.

Żnin, 2014, fot. Grzegorz Ziółkowski; podczas ATIS 2014 SITE OF THE FIRE, fot. Maciej Zakrzewski

O współczuciu

Smród dobywający się z bagna historii i gnoju polityki ma tę właściwość, że wciska się niemal do każdego wnętrza.

Czy hermetyczne zamknięcia lub ucieczka albo wycofanie są uprawnione? Być ponad to, trzymać się z dala, omijać gówno, aby się nie ubrudzić, aby nadaremnie nie trwonić sił – czy to marzycielstwo, śnienie na jawie?

Na obrzeżach ufortyfikowanego europejskiego holiday parku – pogorzelnisko. A w jego centrum – rzeźnia, rozpasanie, brak miary, żądze „ja”. Rządzą ja.

Obojętność. Udawanie, że nie wiemy. Że nie wiadomo. Że się nie wie. Obojętność. Wszystkojedno – to właśnie nasza trauma, a jednocześnie nasze wyparcie. Zareagować na pogorzelnisko naszych uczuć. Reagować – ze współczuciem. Ze współczucia.

Dobrochna Ratajczakowa, 2012. Fot. Maciej Zakrzewski

DOBROCHNA RATAJCZAKOWA – teatrolożka i dramatożka, autorka wielu książek, szeregu prac redakcyjnych, około 200 studiów i artykułów. Zajmuje się teatrem i dramatem XVIII, XIX, XX i XXI w. oraz badaniem dynamicznych relacji teatralno-kulturowych. W 2006 r. nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Wrocławskiego ukazał się dwutomowy wybór jej prac „W kryształach i w płomieniu. Studia i szkice o dramacie i teatrze”. Redaguje trzy serie wydawnicze „Kolekcja teatralna” (Wydawnictwo Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, od 2006 r.), „Theatroteka. Źródła i materiały do historii teatru” (Wydawnictwo Słowo/obraz terytoria, Gdańsk, od 2004 r.) i „Nowoczesna Myśl Teatralna” (Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, od 2002 r.). Twórczyni poznańskiej teatrologii na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i wieloletni kierownik Zakładu Dramatu i Teatru, a później Katedry Dramatu, Teatru i Widowisk.

PRACOWNIA | ROSA

Dwugłos O CISZY: TAZM i SERCE

16 lutego (wtorek), 20:00 – „TAZM Milczenie światła”

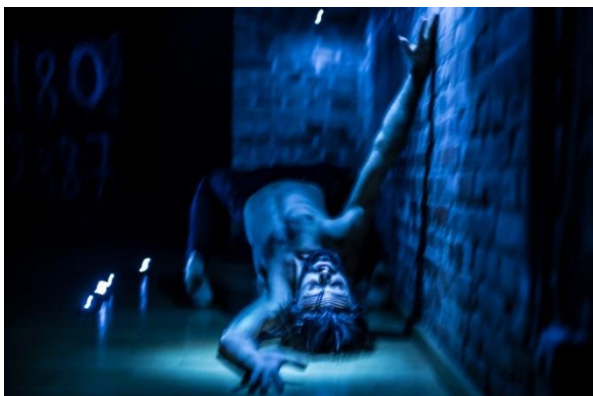
17 lutego (środa), 19:00 – „SERCE Cisza wieloboku”

Sala Teatru Laboratorium

Dwugłos O CISZY to próba mierzenia się z paradoksem mówienia o tym, czego się wystawić nie da. I to nie tylko dlatego, że gdy wypowiadam to „najdziwniejsze” słowo „cisza” – niszczy ją, jak to ujęła Wisława Szymborska. Choć o ludzkim i zwierzęcym cierpieniu niejednokrotnie nie sposób mówić, gdyż jest ono zbyt od słów odległe i poraża, nie wolno o nim milczeć. Ale wówczas – no właśnie co: „what is the Word”?, by posłużyć się pytaniem Samuela Becketta.

Na dwugłos składają się dwa bliźniacze, czy może precyzyjniej – prostopadłe przedstawienia PRACOWNIA | ROSA: „TAZM Milczenie światła” oraz „SERCE Cisza wieloboku”. Spektakle te rozmawiają ze sobą, uzupełniają się i przenikają. „TAZM” zaczyna się solilokwium o ciszy, prośbą o nią, „SERCE” kończy – przerwaniem milczenia.

Pierwsze przedstawienie jest o pionie, jest męskie, grane na głębokość sali; drugie – kobiece, horyzontalne, grane na jej szerokość. Pierwsze jest z Macieja, drugie – z Marii. Pierwsze ufundowane zostało na narracji, prawdziwej opowieści o zniszczonym bezpowrotnie życiu i próbach zachowania i restytucji człowieczeństwa, drugie – na dramacie, przedstawiającym fikcyjną – choć zważywszy na wojenne zawirowania, prawdopodobną – historię krzywdy i nienawiści, której destrukcyjna siła winna zostać w kolejnym pokoleniu przerwana. Ponieważ okazuje się, że jest to możliwe, na koniec „Dwugłosu” pojawia się nieśmiało nuta nadziei, rozbrzmiewająca – delikatnie niczym kołysanka – w innej tonacji.

Maciej Zakrzewski na próbie przedstawienia „TAZM Milczenie światła” (2014), fot. Jakub Wittchen; Maria Kapala, Maciej Zakrzewski i Maria Bohdziewicz na próbie spektaklu „SERCE Cisza wieloboku” (10 września 2015, Sala Teatru Laboratorium, Wrocław), fot. Marcin Oliva Soto

AKTOR: ARTYSTA – RZEMIEŚLNIK

Rozmowa Paula Allaina i Grzegorza Ziólkowskiego na temat rzemiosła oraz sztuki aktorskiej

18 lutego (czwartek), 20:30

Sala Teatru Laboratorium

Zaiste mizerne wydają się dziś aktorskie aktywa... Najczęściej teatr, chory jak niemal cała kultura na brak ambicji, powierzchowność i łatwinę, wynikające tak z pośpiechu, jak z chronicznej kulturowej amnezji, nie wymaga bynajmniej od aktorów utrzymywania swoich głosów, ciał, wrażliwości i wyobraźni w stałej gotowości bojowej. Pracuje się tu zazwyczaj w rytmie zrywów, szarpnięć, których moc i natężenie wyznaczają kolejne premiery. Często chorobą jest uzależnienie od poklasku, czyli „publikotropia”, jak to określał Osterwa, ale zdarzają się też takie czy inne odmiany szmiry. Innymi słowy, teatr na olbrzymich swych połaciach utracił rzemieślnicze i etyczne podstawy.

Grzegorz Ziólkowski „O aktorstwie”, [w:] „Teksty OD SERCA”

PAUL ALLAIN jest profesorem wiedzy o teatrze i widowiskach na Uniwersytecie Kent w Canterbury (Wielka Brytania). W l. 1989–93 współpracował ze Stowarzyszeniem Teatralnym „Gardzienice”, wielokrotnie pełnił funkcję Movement Director, współpracując z Katie Mitchell, Royal Shakespeare Company, Royal National Theatre i Royal Court, a także z zespołami offowymi. Zajmował się teatrem Europy Wschodniej i Rosji, wśród jego publikacji z tej dziedziny znajduje się książka „Gardzienice: Polish Theatre in Transition” (1997), a także współredagowane wydawnictwo „Cambridge Companion to Chekhov” (2000). Jest autorem „The Art of Stillness: The Theatre Practice of Tadashi Suzuki” (2002; wyd. 2 popr. z DVD 2009) i współautorem „The Routledge Companion to Theatre and Performance” (2006; wyd. 2 2014). Ostatnio kierował projektami badawczymi wspieranymi przez Arts and Humanities Research Board i Leverhulme; pierwsze przedsięwzięcie

poświęcone było Grotowskiemu, drugie – treningowi aktorskiemu (realizowane we współpracy ze Szkołą Moskiewskiego Teatru Artystycznego, z którą prof. Allain stworzył program studiów magisterskich Physical Actor Training, prowadzonych w Kent i w Moskwie). W ramach „British Grotowski Project” redagował i współredagował „Grotowski’s Empty Room” (2009), książki Petera Brooka „With Jerzy Grotowski: Theatre is Just a Form” (2009) i Ludwika Flaszena „Grotowski & Company” (2010), a także zeszyt specjalny „Grotowski’s Collaborators: Voices from Within” (2015). Pracował również nad przygotowaniem i realizacją wystaw, seminariów praktycznych i dużej konferencji w ramach Roku Grotowskiego 2009, ogłoszonego przez UNESCO. W 2009 r. prof. Allain otrzymał nagrodę Zasłużony dla Kultury Polskiej. <http://www.kent.ac.uk/arts/staff-profiles/profiles/main/allain.html>.

Fot. Maciej Zakrzewski

W GŁĄB PROCESU AKTORSKIEGO

Warsztaty prowadzone Claudia Santaną Bórqueza (Chile)

22 lutego (poniedziałek), 17:00–21:00

Sala Teatru Laboratorium

Sesja pracy skupia się na ciele, dźwięku, rytmie i akcji pojmowanych jako obiektywne narzędzia rzemiosła aktorskiego. Działanie z ich pomocą umożliwia ustanowienie odmiennego rodzaju porozumienia między ludźmi i stworzenie obszaru artystycznych i osobistych poszukiwań, co prowadzić może ku istocie prostych zdarzeń i radości wspólnego przebywania.

Uczestnicy zajęć winni nauczyć się na pamięć krótkiego tekstu lub pieśni w wybranym przez siebie języku.

Claudio Santana Bórquez podczas warsztatów, spektaklu „Pijany” oraz wykładu (Poznań, luty 2015), fot. Maciej Zakrzewski

CLAUDIO SANTANA BÓRQUEZ – absolwent studiów aktorskich i reżyserskich, pracuje jako profesor teatrologii uniwersytetu Playa Ancha w Valparaiso (Chile). Od 2010 r. dyrektor artystyczny Performer Persona Project, badającego ciało, dźwięk, rytm i żywe działanie człowieka. Jego prace teatralne obejmują następujące realizacje: *Wykład performatywny: praktyka teatru* (2015), *Przegrana bitwa pijanego* (2014), *Julia* (2013), *Jak pies w słońcu* (2013), *Wigilia* (Fondart 2012), *Niczego nie grając* (2011). Ostatnio opublikował artykuł *O praktyce i przejrzystości aktora* w czasopiśmie „Gestos. Revista de Teoría y Práctica del Teatro Hispánico” (listopad 2015). W 2013 r. kierował Lab Performer Studies. W l. 2008–2010 pracował jako aktor w Laboratorio Permanente di Ricerca sull’Arte dell’Attore (Turyn, Włochy). W 2008 r. uczestniczył w Atelier Instytutu Grotowskiego oraz Projekcie Horyzonty Workcenter of Jerzy Grotowski and Thomas Richards. Jako reżyser Teatro de la Peste (2002–2006) wystawił: *Yard Gal*, *Pincho Disney*, *Orwell 1984*, *Silence of God*, *Normal*.
www.performerpersonaproject.cl

ATIS NICHE SHARING

Prezentacje miniatur wypracowanych w ramach ATIS NICHE

23 lutego (wtorek), 18:00

24 lutego (środa), 18:00

Sala Teatru Laboratorium

- Csongor Köllő (Rumunia) „Emergency Exit” (Wyjście awaryjne)
- Andrea Madrid Mora (Katalonia) „Veronica’s Double” (Sobowtór Weroniki)
- Mohammad Reza Aliakbari (Iran) „Abel and Cain” (Abel i Kain)

Seminarium ATIS NICHE odbyło się w leśnej siedzibie Instytutu Grotowskiego w Brzezince w dniach 13–30 września 2015 r. w ramach pierwszego etapu poszukiwania teatralnego PRACOWNI| |ROSA „Wysłuchanie w PULS”.

Csongor Köllő (Rumunia), Andrea Madrid Mora (Katalonia), Mohammad Reza Aliakbari (Iran), Brzezinka, wrzesień 2015, fot. Maciej Zakrzewski

Persona: przejrzystość ścieżki aktora

Otwarty wykład praktyczny Claudia Santany Bórqueza (Chile)

23 lutego (wtorek), 20:00

Sala Teatru Laboratorium

Głównym tematem wykładu praktycznego, łączącego teorię z żywym działaniem, jest głęboki wpływ, jaki praktyka wywiera na życie aktora. Osoba uprawiająca aktorstwo może być postrzegana jako swoiste źródło wiedzy antropologicznej. Takie podejście otwiera nas na pojmowanie praktyki teatralnej jako konkretnego medium umożliwiającego realną zmianę siebie i innych. Praktyka ta obejmuje proste ludzkie istnienie podczas działania, nadawanie struktury akcjom, ciszę samoświadomości.

EMERGENCY EXIT (Wyjście awaryjne)

Csongor Köllő, fot. Maciej Zakrzewski

Miniatura *Wyjście awaryjne* poświęcona została próbie pogodzenia się z zewnętrznymi okolicznościami i temu, jaki wpływ wywierają one na przeszłość, teraźniejszość i przyszłość człowieka. Próba ta utyka w liminalnej przestrzeni, gdzie przeszłość i teraźniejszość współistnieją ze sobą (lub wywołują złudzenie, że tak jest...). Stan ten nie może się przedłużyć, więc niezbędne jest znalezienie wyjścia na zewnątrz. Ale w którą stronę winno ono prowadzić? Od teraźniejszości ku przeszłości, lub – vice versa – od przeszłości ku teraźniejszości? A co z przyszłością? Czy ma ona tutaj w ogóle coś do powiedzenia? *Csongor Köllő*

Miniatura stworzona przez Csongora Köllő i Grzegorza Ziółkowskiego.

W miniaturze pojawiają się: wiersz Salvatore Quasimodo „List do Matki” (w języku węgierskim) oraz wiersz i fragmenty książki Tadeusza Różewicza „Matka odchodzi” (w języku angielskim, tłumaczenie Barbara Bogoczek).

Pierwszą część miniatury stworzono podczas seminarium ATIS RECYCLE we wrześniu 2013 r. Miniatura dopracowana została w ramach ATIS NICHE we wrześniu 2015 r. w Sali Drzewa w Brzezince.

„Mater dulcissima” – teraz mgła opada,
Naviglio nierówno uderza o brzegi,
opuchłe od wody drzewa płoną w śniegu;
nie jestem smutny tu na Północy, w zgodzie
ze sobą nie jestem, lecz nie oczekuję
niczych przebaczeń, choć są mi tzy winni –
jak to ludzie ludziom. Wiem, cierpisz i żyjesz,
jak matki poetów żyją, moja biedna,
swe dzieci dalekie obdzielasz miłością
jak najsprawiedliwiej. To ja dziś do ciebie
piszę”.

Salvatore Quasimodo „List do Matki” (fragment), przeł. Mieczysława Buczkówna

CSONGOR KÖLLŐ (Rumunia) – węgierski aktor i reżyser. Ukończył aktorstwo (licencjat i magisterium) na Wydziale Teatru i Telewizji Uniwersytetu Babes-Bolyai w Cluj (Rumunia). Obecnie pracuje na tej uczelni nad rozprawą doktorską pod tytułem „Trening aktorski. Droga ku całkowitości”. Od 2010 r. uczy aktorstwa na macierzystym wydziale. W latach 2008–2013 pracował jako aktor w Węgierskim Teatrze Państwowym w Cluj. Współpracował z reżyserami takimi, jak: Matthias Langhoff, Gabor Tompa, Mihai Maniutiu, Dragos Galgotiu. W 2014 współzałożył Stowarzyszenie Teatralne Shoshin, którym współkieruje. Stowarzyszenie zajmuje się tworzeniem, rozwijaniem i wspieraniem przedsięwzięć artystycznych, pedagogicznych i społecznych, kładąc nacisk na współpracę międzynarodową z grupami wywodzącymi się z różnych kultur. Zorganizowało szereg międzynarodowych warsztatów i wystawiło dwa spektakle: „Rodzina Antygony – historie ślepoty” (uliczna akcja teatralna w reżyserii Raùla laizy z Teatru Regula contra Regulam) oraz „Fragmenty z odległej pamięci” w reżyserii Köllő. Stowarzyszenie Shoshin stworzyło także KaravanAct – Festiwal Teatralny w Drodze, w trakcie którego przedstawionych zostało 18 przedstawień w 10 dni w 3 miastach. Csongor Köllő uczestniczył w ATIS 2013 RECYCLE, ATIS 2014 FAIL (BETTER) i ATIS 2015 NICHE.

VERONICA'S DOUBLE (Sobowtór Weroniki)

Andrea Madrid Mora, fot. Maciej Zakrzewski

Miniatura *Sobowtór Weroniki* mówi o konieczności spojrzenia w twarz temu, co niechciane. O znaczeniu własnych działań wtedy, gdy znalazło się w pułapce. O poniżeniu kobiety, której jedyną nadzieją jest śmierć. O dialogu, jaki prowadzi się z samym sobą na różnych etapach życia. Na końcu Weronika nie będzie już Weroniką – otwiera się przed nią możliwość pozbycia się fałszywej, narzuconej osobowości. Nie będzie się już szarpać, nie będzie żywić nadziei wiodących na manowce... W końcu wszystko staje się jasne i przejrzyste. *Andrea Madrid Mora*

Miniatura stworzona przez Andree Madrid Morę i Grzegorza Ziółkowskiego.

W miniaturze pojawiają się: fragmenty sztuk Jona Fosse „Rambuku” (w języku angielskim) i Iry Levina „Veronica’s Room” (w językach angielskim i katalońskim), dwie tradycyjne pieśni katalońskie oraz fragment „Walking Song” Meredith Monk.

Środkową część miniatury stworzono podczas seminarium ATIS TRAP we wrześniu 2012 roku i ATIS FLOW&ETUDES w lutym 2013. Miniatura dopracowana została w ramach ATIS NICHE we wrześniu 2015 roku w Mateczniku w Brzezince.

A więc tak, tak.
No i proszę.
Jakże często siadałyśmy tutaj właśnie tak.
Jakbyśmy byli tutaj od zawsze.
Przez tyle lat.
Jakbyśmy byli tutaj od zawsze, ty i ja.

Nic nie mówisz.
Dlaczego nic nie powiesz.

Proszę nie siedź tak.
Siedzisz tylko i patrzysz, patrzysz.
Nie rób tak.
Nie siedź tak i nie patrz.

Fragment „Rambuku” Jona Fosse, przeł. Grzegorz Ziółkowski

ANDREA MADRID MORA (Katalonia) – aktorka, członkini zespołu teatralnego Obskene, w którym występuje od 2010 r. Ukończyła kierunek teatralny w Institut del Teatre w Barcelonie. W 2012 r. przeprowadziła się do Poznania, gdzie rozpoczęła współpracę z PRACOWNIA|ROSA, jednocześnie w ramach programu Erasmus odbywała praktykę w Teatrze Ósmego Dnia. Zainteresowana ideami i praktyką Teatru Uciśnionych założyła w 2011 r. Assalt Teatre – zespół pracujący z nastolatkami i starszymi ludźmi z niepełnosprawnościami. Brała udział w warsztatach prowadzonych przez Demaina Printempsa w Rosji, a także Fitzę Mauritzę’a i Veronala. Uczestniczyła w ATIS 2012 TRAP, ATIS 2013 FLOW& ETUDES i ATIS 2015 NICHE.

ABEL AND KAIN (Abel i Kain)

Mohammad Reza Aliakbari, fot. Maciej Zakrzewski

Miniatura *Abel i Kain* powstała z inspiracji dobrze znaną historią o zawiści i bratobójstwie. Skupia się na poczuciu winy i marzeniu o odkupieniu za pomocą muzyki.

Reżyseria: Samaneh Zandinejad we współpracy z Mohammadem Rezą Aliakbarim, konsultacje Grzegorz Ziółkowski

W miniaturze pojawiają się: fragmenty powieści Abbasa Maroufi'ego „Symphony of the Dead” („Symfonia umarłych”) (w językach perskim i angielskim) i „Ogrodu różanego” Sa'di'ego (w języku perskim), oraz tradycyjna pieśń perska.

Miniatura stworzona została w ramach ATIS NICHE we wrześniu 2015 roku w Sali Drzewa w Brzezince.

Oto Orhan.

Ten, który nigdy nie dotykał ciała kobiety.

Ten, który rzadko widywał uśmiech swojej matki.

Ten, którego nikt dotąd nie pokochał.

Jestem dziedzicem Kaina, ręce splamiła mi krew mojego brata.

Fragment inspirowany „Symfonią umarłych” Abbasa Maroufi'ego, przeł. z j. angielskiego Grzegorz Ziółkowski

MOHAMMAD REZA ALIAKBARI (Iran), urodził się w 1982 roku, rozpoczął pracę jako aktor w 2003. Ukończył reżyserię teatralną na Uniwersytecie Teherańskim, a ostatnio uzyskał dyplom aktorski Uniwersytetu Tarbiyat Modares, gdzie obronił pracę magisterską „Aktorstwo w teatrze Jerzego Grotowskiego”. W 2014 roku kierował międzynarodową sekcją siedemnastego Irańskiego Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Uniwersyteckich IIFUT. Uczestniczył w warsztatach prowadzonych przez Odin Teatret i Lalish Theaterlabor, w zajęciach poświęconych biomechanice Meyerholda, a także w seminariach prowadzonych m.in. przez Paula Allaina. Pracuje dla radia i występuje w wielu teatrach instytucjonalnych w Iranie. Przetłumaczył na perski książkę Petera Brooka „With Grotowski: Theatre is Just a Form” (red. Paul Allain, Georges Banu i Grzegorz Ziółkowski), która ukaże się drukiem w Iranie w grudniu 2015 r. Uczestniczył w ATIS 2015 STARS i NICHE.

SAMANEH ZANDINEJAD (Iran), urodzona w 1984. Ukończyła reżyserię teatralną na Uniwersytecie Tarbiyat Modares. Występowała jako aktorka w przedstawieniach teatralnych i filmach. W 2006 r. założyła Teatr Madreseh, w którym wyreżyserowała pięć przedstawień. W 2012 r. otrzymała nagrodę dla najlepszej reżyserki na trzydziestym Festiwalu Teatralnym Fajr w Teheranie. Wyreżyserowała *Milczenie lalek* (2013) – przedstawienie oparte na historii Iranki, która dokonała samospalenia. Wystawiła również dwa przedstawienia we współpracy z artystami performance art. Ostatnio pracowała w Komitecie selekcyjnym osiemnastego Irańskiego Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Uniwersyteckich IIFUT (2015). Uczestniczyła w ATIS 2015 STARS i NICHE.